

Szép új világ?!

Vigyázz, kész, rajt!

A felgyorsult technikai fejlődés hatására rohamosan változik környezetünk. A digitális világ korszakába léptünk, ahol a gyorsan változó életkörülményeink újszerű kihívásokat jelentenek a szervezetek jövője számára is. Fel kell ismernünk a változások irányát és meg kell tanulnunk alkalmazkodni azokhoz.

A 90-es években az amerikai hadsereg használta először az új világ leírására a „VUCA” definíciót (Volatile/Uncertain/Complex/Ambiguity), azaz magyarul Változékony/Bizonytalan/Komplex/Kétértelmű. Az eddigi világ merevsége és rugalmatlansága nem életképes ma már, folyamatosan kell reagálni és alkalmazkodni: ami nem hajlik, az eltörik. Persze az eltelt időben válaszok is születtek: a változékony tengeren közös vízióval már könnyebb hajózni, a bizonytalanságot a helyzet közös megértése, a kollektív bölcsesség ereje tudja áthidalni, a komplexitás megélését a tisztánlátás, fókuszálás tudja segíteni, a kétértelműség bizonytalanságát pedig az agilis cselekvés rövid távú eredményei és annak alapján a csak a következő lépésre koncentráció oldhatja fel.

A változások kezelése

Nem lehet véletlen, hogy a Német Színháztechnikai Szervezet (DThG) tavaly novemberi, az osztrák társszervezet (OeThG) tavasszal rendezett konferenciáján ezeket a problémákat kezdték felvázolni a színházak műszaki vezetőinek.

A hamburgi tanácskozáson a Hamburger Team tanácsadó iroda munkatársa tartott elő-

dást a változások menedzseléséről (change management). Kifejtette, ma már állandóan, az élet minden területén szembe kell néznünk a változásokkal, amelyek egyre gyorsabban történnek körülöttünk. Javasolta, hogy a fontos folyamatokra kérjünk segítséget, mert a feladatok megoldását időben kell elkezdni és „csak úgy melleleg” nem végezhető el. Az alkalmazkodás során a szervezetünkben is változtatásokat kell levezényelni, ez pedig nem könnyű, időt igénylő feladat.

Amikor sokan azt gondolták, hogy szép-szép, de ez a színházakat nem érinti, a hamburgi Thalia Színház ügyvezető igazgatója a kulturális intézmények change management gyakorlatát ismertette. Megállapította ugyanakkor, hogy a német színházak területén mélyreható változások két ok miatt nem várhatók. Az egyik, hogy a német színházi finanszírozási struktúra egyelőre védelmet nyújt a színházak számára, akik emiatt nem kényszerülnek működésükben a változtatásra. Másrészt nincs a színházakban egy közös vízió a jövőről, a különböző érdekeltségek megakadályozzák a sikeres változtatásokat. Egyébként is a sikeres változtatási folyamatok gyakran 5-10 év alatt hajthatók

vége, a színházi területen a vezetők váltása ennél gyorsabb ütemben történik, cserélődnek a szereplők.

Az előadásokat nagy vitát kiváltó kerekasztal-beszélgetés követte, amelyen színházi műszaki vezetők és tanácsadó irodák munkatársai vettek részt. Összegezve: a német színházi kollégák még nem igazán tartják időszerűnek és fontosnak a change management gyakorlati alkalmazását, hiszen nem érzékelik a változtatás kényszerét.

Hazánkban ma már nemcsak ismert fogalom a változások menedzselése, hanem napi gyakorlat. Az állandóan változó törvényi, gazdasági folyamatok kikényszerítik az emberekből, hogy megtanuljanak alkalmazkodni. Ebben nekünk, magyaroknak ösztönösen – talán nem is tudatosan – nagy gyakorlatunk van.

A változások tervezése – az irányított jövő

Az osztrák színházi műszaki vezetőket a fenti témához kapcsolódó, másik érdekes probléma foglalkoztatta Salzburgban. Milyen adatokat hagyunk gyűjteni magunkról? Ki ismeri a magatartásunkat, viselkedésünket? Ki irányít

PELYHE

DTS
DESIGNED TO SHINE

CLAYPAKY
AN OSRAM BUSINESS

ADB STAGELIGHT
AN OSRAM BUSINESS

PLS

OSRAM

LEE Filters

SPOTLIGHT
Professional Lighting for the performing arts

Look Solutions

Pelyhe Kft. | 1033 Budapest, Haszti út 34. | Tel.: +36 1 368 92 35 / +36 30 9321 640 / +36 20 9321 640 | www.pelyhe.hu | pelyhe@pelyhe.hu

bennünket? – izgalmas kérdésekre keresték a választ.

A fejlesztésekben élenjáró a Szilícium-völgyben a kezdő vállalkozások, startupok alapvető ötletforrása „what if you would be a data company?”, azaz mi lenne, ha a minden rendelkezésre álló információt használná, ha minden elérhető adatforrásodat kihasználnád? Ma ennek az új világnak az adat az aranya.

Látszólag igen távol áll a Big Data problémája a színházi világtól. Ezt inkább a kereskedelmi konszernek és a reklámcégek – újabban a politikusok – kezdik használni. Rudolf Klausnitzer¹ viszont, aki a Vereinigte Bühnen Wien korábbi igazgatója volt, elmondta, hogy a rendezvény-szervezők és a színházi ágazat is profitálnak a lavinaszerűen növekvő adatmennyiségből – és egyben kárt is szenvedhetnek tőle. Előadásában, melynek „A Big Data kihívása – a véletlen vége” címet adta, egy visszatekintéssel indította: *Sehol sem olyan közvetlen a kapcsolat az ügyféllel, mint a színházban.* A tévében, a kiadónál sem, de a rádióadóknál sem, mert a visszajelzés adatai – néző-, olvasó-, hallgatóságok – sokkal később érkeznek be. Ehhez képest viszont az adatmennyiségek állandóan hatványozódnak. Tíz év múlva trillió szenzorunk lesz a világon, amelyek össze lesznek kötve az internettel. Valakinek a Facebook-bejegyzéseiből már most ki lehet olvasni, hogy két ember el fog-e válni.

Magyar fejlesztés, hogy egy áruházi kamera az arcok felismerése mellett képes a nemet és az életkort is megmondani. Mit tudnánk kezdeni azzal, ha tudnánk, melyik előadást milyen korosztály, milyen nemi összetétellel látogatja?

A hatalmas adatmennyiség miatt a prognózis fontosabb, mint a diagnózis. Az árut elküldik, még mielőtt azt megrendelnék, a számítógép tudja, hogy a felhasználó a megfelelő gombot meg fogja nyomni. A sok adat gyors elemzésével a prognózis könnyebb, az előrelátás fontosabb lesz, mint a diagnózis, a helyzetelemzés. Már ma a Wikipédia, Uber és mások folyamatosan és átfogóan használják más felhasználók ezreinek az adatait. A Spectrum Collaboration Challenge – a tömeges adatok célzott felhasználása – egy új terület ahhoz, hogy a problémákat közösen oldjuk meg.

Egy másik trend is fontos, a gamification, a kérdésfeltevések játékos megvalósítása. Ezzel sok projekt egyszerűsíthető, rövidíthető, élvezhetővé varázsolható. Az adatszemüvegek új dimenziókat hoznak be az emberek tapasztalati világába. Az előadó bemutatta, hogy a „cyber physical systems” világába nőünk bele, egy olyan világba, amely egyszerre mond meg dolgokat előre, gyárt szimulációkat az adatgyárban – és generál új piacokat. A mesterséges intelligencia egy további nagy húzóerő: alapszinten ez nyelvfelismerést, sakk-komputert és hasonló alkalmazásokat takar, de a mesterséges intelli-

gencia legújabb fejlesztései már szinte nyugtalanító mértékű, exponenciális fejlődést mutatnak. Ha ezt a fejlődési ívet nem becsüljük alá, akkor 40-60 év múlva a gépek nagyobb intelligenciával fognak bírni, mint mi. Ez a felismerés ma már láthatóan hatalmi kérdés is. A várható hatásokat elemezve az egyik út a megsemmisüléshez fog vezetni – vagy a halhatatlansághoz. Mindenesetre megjósolható, hogy a digitális elit csoportok nagyon nagy hatalmat fognak magukhoz ragadni. Ha a gépek érzéseket és empátiát hordoznak magukban, még igen sokszor fogunk meglepődni... Az intelligens gépekkel való együttélés teljesen új kapcsolatot fog jelenteni az ember és a gépek között.

Az előadást követő vitában több érdekes vélemény is megfogalmazódott. A Big Data veszélyeiről az egyik szkeptikus résztvevő azt mondta: „A színházban megvan az a sajátos jelenség, ami az adatrendszerekben, algoritmusokban nem fordul elő: az előre nem látható, a nem prognosztizálható.” Másik vélemény szerint nem lehet előre nem látható emberi döntéseket előre látni. Persze a VUCA világban semmi sem előre látható, ma már ez a jellemző.

További beszélgetések akörül forogtak, hogy mi magunk szolgáltatjuk ki az adatainkat, véleményünket, gondolatainkat az internet, a Facebook és az okostelefonok segítségével. Ezek használata láthatóan az emberek elmagányosodása felé vezet, a fiatalok bezárkóznak a digitális kommunikáció csapdájába és elvesztik közvetlen emberi kapcsolataikat. Elég körülnézni a metróban, ahol legalább minden második utas kezében ott a mobiltelefon, amit nyomogat, simogat: e-maileznek, játszanak vagy a fülhallgatón keresztül zenét hallgatnak, kikapcsolva a valós környezetet. Bizakodásra adhat okot, hogy a színház – sajátosága okán – ezzel szemben éppen az élő emberi kapcsolatok szentélye marad.

Az alapkérdés azonban az, hogy tudatos szándékunktól függetlenül – különböző digitális szolgáltatások igénybevételével – rengeteg információt adunk ki magunkról. Az adatbirtokos a mobiltelefonunk hálózata alapján bármikor meg tudja mondani, hol vagyunk, kivel mit beszélünk-beszéltünk, hol és mit vásárolunk stb. Hiába gondolják egyesek, hogy a kikapcsológombot is lehet használni. Ma már az életünk elemi részévé vált a digitális háló. Az appok, a cloudok adatbázisai már sok mindenre felhasználhatók, amiről nem is tudunk.

A következő évtizedekben a jövő változásait nemcsak a nézők, de a színház sem kerülheti el...

SZABÓ-JILEK IVÁN

¹ Rudolf Klausnitzer: a Vereinigte Bühnen Wien volt igazgatója, a bécsi News kiadócsoporthoz tartozó kiadója és vezérigazgatója, a SAT1 és „Premiere” Hamburg programigazgatója.

SZÍNPAD-ES EMELEGÉPTÉCHNIKA KFT

www.színpadtechnika.com

SZÍNPADTECHNIKAI BERENDEZÉSEK

- Tervezése
- Gyártása
- Szerelése
- Javítása
- Karbantartása

Budapesti irodánk és bemutatótermünk címe:

1077 Budapest, Jósika utca 28.

Telefon: +36 20 974 7511
Fax: +36 1 614 33 75
Email: info@színpadtechnika.com

ROBE®

WWW.150ZOOM.CZ

A méret maradt, a fényerő megnövekedett

LEDBeam 150 és Parfect 150

A népszerű ledes termékcsalád tavasszal megújult! Mindkét lámpa megkapta a Spider-ből megismert 30W-os RGBW multichip LED fényforrásokat, melyekből 7-7 darabot használnak. Ezen kívül végre lineár zoom is rendelkezésre áll, így ezek a kis méretű eszközök ideálissá váltak minden olyan felhasználáshoz, ahol fontos a nagy fényerő, a gazdag színek, a széles zoom tartomány, a csendes üzemelés, a precíz, 18 bites dimmerelés, valamint a kompakt méret. Bemutatóért keresse kollégáinkat!

